

Nieuwsbrief van KNNV afdeling Den Haag

Nummer 244, september 2026

Beestjes van de maand september: de eegel

Pagina **2**. Anna Kreffer

Beeldverslag paddenstoeleninventarisatie van Golfterrein Rozenstein, Wassenaar

Pagina **5**. Eke van Batenburg

Excursie Solleveld

Pagina **6**. Loet Mischgofsky

Excursie strandwerkgroep

Pagina **9**. Anna Kreffer

En Verder:

AVN 100 jaar sterk voor Haagse natuur..**7**

Boek van de maand..**7**

Agenda..**9**

Programma Koninklijke Bibliotheek..**10**

Contact bestuur en werkgroepen..**11**

Deze Nieuwsbrief verschijnt gewoonlijk maandelijks rond de 1^e van die maand. Leden KNNV afdeling Den Haag ontvangen een e-mail met kleine toelichting als een nieuwe Nieuwsbrief op deze website staat. Als je steeds bij het verschijnen van een Nieuwsbrief zo'n bericht wilt blijven ontvangen hoeft je niets te doen. Wil je de meldingen over de Nieuwsbrief van KNNV Afdeling Den Haag niet ontvangen of juist weer wel? Vul dan "[Het formulier](#)" op de pagina Nieuwsbrieven in.

Beestje van de maand september: De egel

Tekst: Anna Kreffer

Egel. Foto: Anna Kreffer

Deze keer geen klein diertje, maar eentje die wel een klein diertje lust. Dit omdat in september weer een egeltelling wordt gehouden en het gaat helemaal niet zo goed met egels. De stadstuinen worden steeds belangrijker voor de egels.

Eigen ervaring

Mijn eerste egel was helaas een platgereden exemplaar. Helaas zie ik ze nu nog steeds vaker dood dan levend. Maar laatst sliep ik weer eens op de volkstuin en was vroeg op om de nachtvlinderroogst in de val te bekijken. Er liep zowaar een egel in de tuin, hij/zij scharrelde er een hele tijd rond, af en toe een beetje grommen bij het vinden van iets eetbaars. Onder de perenboom lag een vers afgevalen peer, die met smaak voor de helft werd opgegeten.

Hoe herken je een egel

De egel, *Erinaceus europaeus*, is makkelijk te herkennen door stekels op de rug en de bovenzijde van de kop. Een volwassen egel heeft ongeveer 7000 - 8000 stekels van 2 tot 3 cm lang op de rug, op de buik groeien stugge haren. Een stekel gaat ongeveer een jaar mee, waarna hij uitvalt en wordt vervangen. Bij gevaar kan een egel zich oprollen tot een bal en de stekels overeind zetten, dit kunnen ze zonder veel moeite doen door een speciale kringspier. Een egel heeft een puntige snuit, zwarte ronde ogen, de oren zijn nog net zichtbaar. Een volwassen egel is 20 tot 35 cm groot en

tot één kilo zwaar. Volwassen mannen zijn het grootst en zwaarst. De poten zijn ongeveer 10 cm lang, maar dat laat het dier niet vaak zien, bij het lopen zijn ze meest sterk gebogen.

Egels kunnen veel geluid maken, afhankelijk van wat ze aan het doen zijn: snurken, snuiven, snuffelen en smakken.

Voorkomen

De egel komt algemeen voor in West-Europa. Ze leven in bosranden, struweel, loofbos en tuinen, ook in stedelijk gebied. Ze hebben wel een groot territorium nodig, 20 tot 40 ha voor de mannen, vrouwen kunnen met ongeveer de helft toe. Eén tuin is vaak niet genoeg, daarom is het fijn als ze tuinen in en uit kunnen wandelen. Egels zijn altijd alleen op stap en vormen geen vaste paartjes. Ze kunnen per nacht een paar kilometer afleggen.

Leefwijze

Egels zijn actief in de avond en nacht. Overdag slapen ze onder struiken, holtes onder boomwortels, in composthoppen, takkenhoppen of konijnenholen. Van ongeveer november tot april zijn ze in winterslaap, waaruit ze af en toe wakker kunnen worden. Tijdens de winterslaap daalt hun temperatuur sterk en ook hartslag en ademhaling gaan langzamer. Ze verliezen dan ongeveer 30% van hun gewicht. Winternesten worden in de grond gemaakt, tegen een schutting, in een schuur of in een takken- of composthoop

Een egel met schuim op de bek en vacht is niet ziek, ze smeren zich hiermee in, waarom is niet bekend.

Voortplanting

Egels zijn zoogdieren, de paartijd duurt vrij lang, van mei tot en met augustus. Het paren zelf duurt ook lang en hierbij maken ze ook veel geluid. Het kan uren duren voor het vrouwtje een mannetje toelaat. Het vrouwtje legt dan haar stekels plat.

Na een draagtijd van circa vijf weken krijgt het vrouwtje tussen juni en oktober twee tot tien jongen, gemiddeld vijf. Het nest voor de jongen ligt op een goed verborgen plek zoals in een compost- of takkenhoop.

De jongen zijn onbehaard en blind. Na een paar uur verschijnen er witte stekels.

Binnen enkele weken worden deze vervangen door bruin-crème-kleurige stekels. Na twee weken gaan de oogjes en oortjes open.

Na ongeveer drie weken verlaten de jongen 's-nachts het nest en gaan ze met moeder mee. Met zes weken worden ze zelfstandig, maar de jongen blijven bij elkaar om te overwinteren in het nest waarin ze zijn geboren. De moeder maakt voor zichzelf een nieuw winternest. Het mannetje bemoeit zich niet met het grootbrengen van de jongen.

Egels worden maximaal tien jaar oud, maar meestal worden ze niet ouder dan vijf jaar.

Voedsel

Dankzij hun goede reukvermogen en gehoor weten ze hun voedsel te vinden: slakken, kevers, rupsen, regenwormen en oorwurmen, ook wel aas, eieren of jonge muizen, ratten e.d.. Huisjesslakken worden met huisje en al gegeten. In de herfst eten zij bessen en ander fruit.

Voedsel aanbieden

In het najaar, wanneer er een vetreserve voor de winter nodig is, kan extra voedsel welkom zijn. Denk aan: speciaal egelvoer, droog of nat kattenvoer, meelwormen, pindakaas en een schaalje water in droge periodes. Nooit melk of brood (te zout) geven. Om katten geen kans te geven bij het voer, kan je het aanbieden onder een kistje of in een egelhuis, met een korte

Egels tijdens het liefdesspel. Het plaatje ziet er vredig uit, maar toen een tweede mannetje opdook, ging het er ruig aan toe. Foto: Hans van Helden

tunnel aan de ingang, zo kunnen en durven katten er niet bij.

Bedreigingen: gebrek aan insecten, tegeltuinen, schuttingen zonder opening, verkeer, bos- en robotmaaiers. De toenemende hitte en droogte komen daar nog bovenop. Het aantal egels gaat hard achteruit, ook in de ons omringende landen. De aantallen egels zijn dramatisch gekelderd.

Insecten: De egel is een insecteneter die vooral leeft in 'randzones' waar een grote diversiteit aan insecten te vinden is, zoals bosranden, hagen en heggen. In het agrarisch landschap zijn veel hagen en heggen verdwenen door ruilverkavelingen en schaalvergroting. Onderzoek geeft aan dat de biomassa aan insecten, deel van het voedsel voor de egel, sterk achteruitgegaan is in de laatste decennia.

Tegeltuinen: Mensen kiezen steeds vaker voor tuin vol tegels. In nieuwbouwwijken worden tuinen nog vaak betegeld opgeleverd. Naast veel andere nadelen, denk aan afvoer van regenwater, gebrek aan grondwater in droge tijden en hittestress, is ook dit een nadelige trend voor egels. Op tegels valt niet te scharrelen naar voedsel.

Schuttingen: Nieuwe tuintrend is het omheinen van tuinen met schuttingen, waar voorheen heggen stonden. Schuttingen sluiten de tuin tot aan de grond hermetisch af van de omgeving. Egels, die een veel groter leefgebied nodig hebben dan de gemiddelde tuin, verliezen hun leefruimte.

Verkeer: Het wegennetwerk blijft groeien en de verkeersintensiteit neemt toe. Waar er veel tuinen zijn, zijn ook veel wegen.

Egels staan al tien jaar op nummer 1 in het project 'Dieren onder de wielen' wat het aantal gemelde verkeersslachtoffers onder zoogdieren bijhoudt.

Bos- en Robotmaaiers: Deze kunnen veel slachtoffers onder egels maken. Robotmaaiers maaien automatisch grasvelden, makkelijk voor de eigenaar, maar funest voor egels. Egels rollen zich op en de maaier maait er gewoon overheen. Vooral jonge egels worden het slachtoffer. De kap van de maaier, die botsingen moet voorkomen, is vaak te hoog afgesteld en mist de opgerolde jonge egels. Veel robotmaaiers staan afgesteld om 's-nachts te maaien, dan hebben mensen en spelende kinderen er geen last van, helaas de egels des te meer.

Bescherming in eigen tuin.

Egels hebben, net als alle andere levende wezens, behoefte aan voedsel, schuil- en nestelplaatsen en om zich veilig door hun leefgebied te verplaatsen. Een egeltuin is groen en heeft doorgangen naar andere groene tuinen. In de stad zijn egels afhankelijk van tuinen. Een egeltuin heeft:

- ▶ Inheemse planten, die trekken insecten aan, voedsel voor egels.
- ▶ Een haag in plaats van een schutting. Wil je toch een schutting, gaaswand of muur? Maak dan op de grond een opening van 14 x 14 cm als doorgang, met eventueel een tunnel om katten te weren.
- ▶ Schuilgelegenheid: blader- of composthoop (pas op met doorspitten), takkenril

Egel. Foto: collectie KNNV Natuurlijk Delfland.

of rommelhoek. Bij gebrek aan ruimte is een speciaal egelhuis een alternatief.

- ▶ Bedekte grond: planten of bodembedeking als houtsnippers, dat is rijk aan insecten en dus egelvoer.
- ▶ Geen gif, bestrijdingsmiddelen of slakkenkorrels, ook niet de zogenaamd ecologisch verantwoorde middelen.
- ▶ Heb je een vijver, zorg dan voor een mogelijkheid om eruit te klimmen.
- ▶ Voer NOOIT melk of brood aan egels. Wil je ze voeren? Zoutloze pindakaas, een appel of nat kattenvoer zijn geschikt. Zet een klein bakje met drinkwater neer.

Gezien? Nieuwsgierig?

Heb je een egel gezien? Laat het ons weten! Zet je vondst op waarneming.nl.

Voor een plekje in de nieuwsbrief, stuur je foto met plaats en datum naar onderstaand mailadres. Wil je meer weten over dit of een ander diertje?

We horen het graag: voorzitter@den-haag.knnv.nl

Foto links:

Marijke Ammerlaan betrapte deze kolibrievlinder tijdens nectar snoepen op een vlinderstruik bij kasteel Keukenhof

Beeldverslag paddenstoeleninventarisatie van Golfterrein Rozenstein, Wassenaar

Foto's: Eke van Batenburg

Izabelkleurig breeksteeltje
Conocybe albipes

Gazonbreeksteeltje
Conocybe ambigua

idem

Loodgrijze bovist
Bovista plumbea

Harde populierboleet
Leccinum duriusculum

Dikrandtonderzwam
Ganoderma adspersum

Loodgrijze bovist
Bovista plumbea

Vals hazenpootje
Coprinopsis jonesii

Zwarte trilzwam
Exidia plana

Met vriendelijke groet.....Eke

Excursie Solleveld

Tekst en foto's: Loet Mischgofsky

Met vijf KNNV-ers gaan we op stap naar Solleveld, dit keer georganiseerd door Linda en Ineke. Niet alle paden kunnen we op omdat die zijn afgesloten tot 1 september vanwege het broedseizoen. Maar er blijven genoeg mooie paden over, want na afloop blijkt dat we 6 km hebben gelopen. Het is warm en zonnig 27 graden, maar we lopen ook grote delen gelukkig in de schaduw.

Rosse woelmuis

We zien ondanks de droogte een mooie zwavelzwam in wording en een eentje die al mooi is uitgegroeid in grillige vormen. De heksenboter in wit en geel zien we ook. Het meest verrassende is een rosse woelmuis die zich niet door ons laat storen en maar blijft knabbelen, terwijl wij van dichtbij foto's nemen.

Ook de blauwvleugelsprinkhaan die gaat paren is een bijzonder gezicht.

Ondanks droogte bloeiende planten

De heide staat echt fantastisch mooi in bloei. Niet overal, want veel struiken zien er behoorlijk uitgedroogd uit. Het duinriet heeft zo te zien geen last van de droogte, net als de grote teunisbloem.

Op ons lijstje kunnen we o.a. noteren: gewoon jakobskruid, veel wilde lijsterbes in bloei, open rendiermos, duindoorn, kussentjesmos, heel veel hazenpootjes, een beetje geel walstro, akkerwinde, duinriet, dauwbraam, heel veel lekkere eetbare bramen, Amerikaanse vogelkers, moseik, knikkergalwespen, ananasgalwespen, oranje zandoogje, kolibrievlinder, speerdistel, bosklit en meeldauw op veel planten.

De vogelliefhebbers komen ook aan hun trekken. We horen boomkruiper, boomklee, fitis, jonge en oude schreeuwende aalscholvers en zien in de lucht veel roofvogels als buizerds en kiekendieven, wel zeven en meer tegelijkertijd.

Kortom het was weer echt de moeite waard, een heerlijke dag in een mooi natuurgebied en gezellig.

Struikhei, gelukkig nog in bloei

De rosse woelmuis

Gal van ananasgalwesp

Een mooie zwavelzwam

AVN 100 jaar: 100 jaar sterk voor Haagse natuur

Persbericht

In 2026 bestaat de AVN, Algemene Vereniging voor Natuurbescherming voor Den Haag en omliggende gemeenten, 100 jaar. Een eeuw vol betrokkenheid voor bescherming en versterking van natuur en groen in en rond Den Haag. Een mooi moment om samen terug én vooruit te kijken.

Het jubileumsymposium op 25 september 2026, verbindt 100 jaar natuurbescherming in Den Haag met de opgaven voor de toekomst. Vier deskundigen en gasten gaan in Theater Diligentia met elkaar in gesprek over de biodiversiteit, stadsontwikkeling en de waarde van groen in de stedelijke omgeving. Sjaak Bral voorziet de middag op zijn eigen wijze van commentaar.

Kijk voor het programma op

<https://avn.nl/eeuwfeestsymposium>.

U kunt zich daar ook opgeven voor deze middag, u bent van harte welkom! De kosten zijn € 12,50.

De AVN organiseert ook excursies in de

Haagse regio, een natuurfestival en een fotowedstrijd. Het jubileumprogramma is te vinden op: <https://avn.nl/eeuwfeest>
De AVN volgt plannen voor bouw en ontwikkeling kritisch. Zij geeft advies en gaat waar nodig in gesprek met overheden en andere betrokken partijen om waardevolle natuur en groen te behouden.

De AVN heeft een herkenbare stem in discussies over stadsontwikkeling, landschap en natuurbeheer. Constructief, deskundig en betrokken, om natuur een volwaardige plek te geven in beleid en besluitvorming.

Samenwerking als kracht

AVN werkt nauw samen met zusterorganisaties in de regio. Door kennis te delen, elkaar te versterken en gezamenlijk op te trekken in dossiers, kan meer worden bereikt voor natuur en landschap, juist in een tijd waarin verstedelijking, ruimtegebrek en biodiversiteitsverlies grote uitdagingen vormen.

Boek van de maand **Orchideeën in Nederland** Ecologie, determinatie & beheer

Auteurs: Mark Meijrink,
Eric Hartgers,
Mark Engels en
Theo Muusse

Prijs leden: € 89,95

Niet-leden: € 99,95

(verwacht september 2026)

orchideeën gaat een verborgen wereld schuil van schimmels, bestuivers, complexe levenscycli en bijzondere landschappen. Voor kieming zijn de planten afhankelijk van schimmels, ze hebben een bijzondere manier van bestuiven. Met welke planten groeien ze samen en welke omstandigheden zijn bepalend voor hun voortbestaan?

- Met volledig geïllustreerde determinatiesleutel voor bloeiende en vegetatieve planten
- Ruim 4300 kleurenfoto's
- Uitgebreide ecologische context.

Het standaardwerk "Orchideeën in Nederland" verschijnt binnenkort. Ruim 4300 foto's, een geïllustreerde determinatiesleutel en uitgebreide ecologische context. Een rijke inspiratiebron en praktisch naslagwerk voor alle natuurliefhebbers, die deze fascinerende planten willen leren kennen. Achter de spectaculaire bloemen van

Natuurboeken zijn een fijn cadeau voor jezelf of familie en vrienden. Leden van de KNNV krijgen 10% korting. Bestel via de afdeling: makkelijk, geen verzendkosten en je steunt de afdeling! Bestel bij: boeken@den-haag.knnv.nl.

Verslag strandexcursie van 11 augustus

Tekst en foto's: Anna Kreffer

We hadden rustig en aangenaam weer. De vondst van een ei-pakket van de zeekat, *Sepia officinalis*, was het meest bijzondere deze keer. Dat hadden we op dit stukje strand nog nooit gezien.

Kees Pinster, coördinator van de werkgroep paddestoelen, had eerder, elders, ook zo'n pakketje gevonden en meegenomen. Het leek op de zwarte trilzwam, *Exidia plana*, maar in zee groeit van alles, echter geen paddestoelen. In juni vonden we ontzettend veel schilden van de zeekat.

Voortplanting zeekat

In het voorjaar trekken zeekatten naar ondiep water voor de kust, de plek waar ze zijn geboren, net als padden. Na de paring blijft de man in de buurt van de vrouw, zodat ze niet met een ander kan paren en veilig haar 200 – 300 eitjes kan afzetten. Ze hecht de eieren aan wier en planten, visnetten of stokken. De eitjes zijn wit, maar ze spuit er inkt (*sepia*) over ter bescherming. Na de ei-afzet sterft het vrouwtje, ze wordt slechts één jaar. De mannen trekken weer naar dieper water en kunnen twee of drie jaar worden. Het lijfje van het vrouwtje zeekat verteert daarna heel snel. Wat overblijft is haar schild, dat aanspoelt op het strand.

Eipakket van de zeekat

Eipakket van de zeekat

Agenda

Geen lid? Ga eens mee om kennis te maken.

- ▶ Meerijden in auto? Afrekenen met chauffeur aan eind van excursie à €0,10/km
- ▶ Deelname altijd op eigen risico.
- ▶ Meenemen van honden of andere huisdieren is niet toegestaan.
- ▶ Info: Ineke Gilbert, 06-44069099, inekegilbert@ziggo.nl

▶ **Woensdag 9 september Waterbeestjes onderzoek**

De werkgroep insecten gaat waterdiertjes onderzoeken. De locatie is nu nog niet bekend. Dit is geen activiteit voor kinderen.

Informatie en aanmelden: voorzitter@den-haag.knnv.nl

▶ **Vrijdag 11 september 2026, vanaf 12.15 uur excursie Strandaanspoelsels**

We lopen langs de eb-lijn heen en langs de vloed-lijn terug. We bekijken de vondsten en praten na bij strandtent The Coast. Het duurt bij elkaar ongeveer twee uur.

Vertrekpunt: Strandopgang Molenslag, Monster, bij de fietsenstalling. Niet bij de autoparkeerplaats of kruising Molenslag x Zandmotorpad

Welkom om mee te zoeken, geef je op om op de hoogte te blijven van eventuele wijzigingen.

Aanmelden en info: strand@den-haag.knnv.nl

▶ **Zaterdag 12 september Excursie Bentwoud**

Wandeling door nog jonge bossen (sinds 2000), langs bloemrijke velden en waterpartijen met rietkragen. In dit jaargetijde ook paddenstoelen en trekvogels. Lengte wandeling: 8-10 km.

Horeca: Aan begin en eind.

Vertrektijd: 9.15 uur Den Haag CS bij boekwinkel Relay.

Leiding: Mies tel. 015-2571535, Marijke tel.070-3871187.

▶ **Zondag 13 september 10.00 – 12.00 uur Excursie Groene Strand Zandmotor**

Onder leiding van een ervaren gids hoor en zie je alles over de zandmotor, het ontstaan, de ontwikkeling, planten en dieren en wat er gebeurt om van dit stuk strand een "groen strand" te maken. Informatie en aanmelden: strand@den-haag.knnv.nl

▶ **Vrijdag 18 september 2026, vanaf 19.30 uur Bestuursvergadering digitaal**

Bestuur bespreekt lopende zaken. Heb je een punt ter bespreken?

Neem contact op: voorzitter@den-haag.knnv.nl

▶ **Vrijdag 18 september – zondag 20 september Nationale egeltelling**

<https://www.tuintelling.nl/tellingen/egeltelling/68b93c00-9f6c-11f0-a23a-ad414bb0ed07>

▶ **25 september Jubileumsymposium AVN 100 jaar**

Zie info op [pagina 6](#)

▶ **Zaterdag 26 september Dagexcursie van Voorschoten naar Wassenaar**

We starten in Voorschoten en lopen via buitenplaats Rosenburgh naar de Horsten in Wassenaar. Terug naar Den Haag met bus 46. We hopen veel paddenstoelen te zien, maar ook vogels en planten. Afstand ca 8 km.

Horeca aan het begin en onderweg.

Verzamelen: 9.25 uur Centraal Station Den Haag bij de boekhandel.

De trein vertrekt om 9.36 uur van spoor 9

Contact: Marijke Ammerlaan tel 070-3871187 of Renée Lankhorst tel 0638508583.

► **Woensdag 7 oktober Bodemdieren zoeken in het Haagse Bos**

Informatie en aanmelden: insecten@den-haag.knnv.nl. De excursie wordt georganiseerd in het kader van de 12e editie van de <https://bodemdierendagen.nl>

► **Zaterdag 10 oktober 2026 Dagexcursie De Balij, Zoetermeer**

Ruim een jaar geleden maakten we een wandeling van ongeveer 7 km door dit gebied genietend van het afwisselende landschap. Vandaag gaan we op zoek naar paddenstoelen. Als het droog is geweest nemen we het laarzenpad door het moerasbos. Verzamelen: 09.30 uur op Den Haag Centraal in de hal bij de boekhandel We nemen de randstadrail 3 naar station Driemanspolder in Zoetermeer. De wandeling start op de Mandelabrug. Horeca: Stadsboerderij De Balijhoeve. Laat ons weten dat je meegaat! Organisatie: Els Kempen 0645833327 en Jola Gerbrands: gerbrands1@ziggo.nl, 070-3201485

Programma van Koninklijke Bibliotheek in het teken van Natuur.

De Koninklijke Bibliotheek heeft een interessant programma met natuur als thema. Deze programma's zijn gratis of tegen een gereduceerd tarief bij te wonen. Alle programma's rondom natuur vind je op <https://kb.nl/natuur>

► **12 juni t/m 19 september 2026 Expositie Flora Mundi. Op zoek naar verdwenen stemmen**

In deze expo bewonder je zo'n twintig oude botanische boeken over niet-Europese planten. Ontdek in deze prachtig geïllustreerde boeken hoe overzeese handel en kolonisatie in Europa een enorme groei van kennis veroorzaakten. Zo steeg het aantal bekende soorten in een paar eeuwen van 500 tot bijna 7000 in 1753. Maar er is ook een andere kant: in het proces van beschrijven, ordenen en publiceren van al die nieuwe plantensoorten verdween ook heel veel lokale kennis over de natuur. Tijdens de openingstijden van de KB vrije toegang, aanmelden is niet nodig. Meer informatie: <https://www.kb.nl/agenda/expositie-flora-mundi-op-zoek-naar-verdwenen-stemmen>

► **Speciale zomerrondleidingen door de expositie en het magazijn van de KB**

Conservator oude drukken Esther van Gelder vertelt je alles over de oude botanische boeken over niet-Europese planten in de expositie Flora Mundi: Op zoek naar verdwenen stemmen. Na het bezoek aan de expositie krijg je nog een rondleiding door de KB zelf voor een kijkje achter de schermen. Toegang is gratis, maar aanmelden is verplicht (max. 15 personen per keer). Meer informatie en kaartjes:

► **22 september:** <https://www.kb.nl/agenda/speciale-zomerrondleiding-2>

► **4 september 2026, 12:00 - 16:00 uur Workshop Van plant tot icoon (From plant to icon)**

In deze workshop geef je historische planten uit Syrië en de Levant een nieuwe vorm. Je werkt met botanische illustraties uit Icones Plantarum Syriae Rariorum, een zeldzaam 18e-eeuws plantenboek van Jacques-Julien Houtou de Labillardière. Je kiest zelf een afbeelding uit dit bijzondere plantenboek. Door goed te kijken naar vormen, lijnen, bladeren, bloemen en details ontdek je wat de plant herkenbaar maakt. Daarna vertaal je die kenmerken naar een beeld van nu: jouw eigen planticoon. Tot 1 augustus €10,- korting: je betaalt €15,- incl. gratis drankje en materiaal. Na 1 augustus betaal je €25,-. **LET OP:** de workshop is in het Engels. Meer informatie en tickets: <https://www.kb.nl/agenda/workshop-van-plant-tot-icoon>

Kopij voor de nieuwsbrief: vóór 23^e van de maand

Altijd leuk om jouw avonturen met beestjes, planten en zwammen, liefst voorzien foto's, te delen met anderen. Stuur jouw *eigen* foto's plus en een verhaaltje vóór de 23^e van de maand naar de redactie. 300-400 Tekens is al mooi, meer mag ook. Pluk geen foto's of teksten van het internet: op zowel foto's als tekst zitten [auteurs-rechten](#), een boze fotograaf of schrijver stuurt de redactie een flinke rekening. Zend jouw foto's apart, met bijschrift naar de redactie en vermeld ook de maker.

Tip: Gebruik het bijschrift als naam van de foto.

Gebruik geen appjes om de foto's samen te voegen tot een collage: op plaatjes gemaakt met een app kunnen rechten van de app-makers zitten. Zend de originele foto's, niet reeds gecomprimeerde exemplaren.

Tip: Schrijf in de OTT of OVT, dat leest lekker vlot weg.

Mail kopij naar: redactie@den-haag.knnv.nl

Heb je veel foto's? Neem dan contact op met de redactie voor www.swisstransfer.com.

Contactgegevens voor bestuur en werkgroepen KNNV afdeling Den Haag

► Voorzitter

Anna Kreffer: voorzitter@den-haag.knnv.nl

► Secretaris

Ton Huijbregts: secretaris@den-haag.knnv.nl

► Penningmeester

Anneke Wagner penningmeester@den-haag.knnv.nl

► Ledenadministratie

Anneke Wagner: ledenadministratie@den-haag.knnv.nl

► Natuurbescherming

Niek Joanknecht: tel. 06-387 56 337 / natuurbescherming@den-haag.knnv.nl

► Bomenwerkgroep

Coördinator Hilde Küpfer: / bomen@den-haag.knnv.nl

► Paddenstoelenwerkgroep

Coördinator Kees Pinster, tel. 06-337 73 176 / paddenstoelen@den-haag.knnv.nl

Kijk voor de agenda met inventarisaties en excursies op de pagina van de [paddenstoelenwerkgroep](#)

► Plantenwerkgroep

Coördinator Vacature: / planten@den-haag.knnv.nl

► Werkgroep Zoetermeer, planten

zoetermeer@den-haag.knnv.nl

► Lichenenwerkgroep

Info: Roy Schroor: lichenen@den-haag.knnv.nl

► Vogelwerkgroep

Info: Marijke Ammerlaan: tel. 070-387 11 87 / vogels@den-haag.knnv.nl

► Nachtvlinderwerkgroep

Info: Sjoerd Groos: nachtvlinders@den-haag.knnv.nl

► Insectenwerkgroep

Info: Alexander Deelman, 070-350 24 93 / insecten@den-haag.knnv.nl

► Strandwerkgroep

Anna Kreffer: strand@den-haag.knnv.nl

► Webmaster van onze afdeling

Dick Gerbrands: webmaster@den-haag.knnv.nl

► Bestellen boeken van de KNNV-uitgeverij

boeken@den-haag.knnv.nl.